

Demotivarea performanței: cazul criteriilor naționale de evaluare a cercetării în Științele Economice din România

I. Sebastian Buhai¹, Cristian M. Litan² și Gheorghe C. Silaghi³

6-12-2015

Motto: “... problema vitală pentru cultura românească, pentru știința românească: numărul încă foarte mare al celor care, lucrând în cercetare, nu au curajul sau capacitatea sau voința de a intra în jocul planetar al competiției valorilor”

-Solomon Marcus-

Rezumat

Prezentăm o analiză descriptivă demonstrând fără echivoc absurdul *criteriilor naționale actuale de evaluare a cercetării* și consecințele lor nefaste constând în proliferarea și promovarea pseudo-valorii științifice, în cazul Științelor Economice din România. Sub pretenția de obiectivitate scientometrică locală, sunt în uz niște *standarde de evaluare autohtone* care nu au nimic în comun cu *standardele academice internaționale* folosite în lumea civilizată, *ignorând explicit calitatea publicațiilor și demotivând implicit performanța și excelența în cercetare*. Concluziile exercițiului nostru empiric surprind, *inter alia*, o realitate *ad litteram* halucinantă: a. *niciunul dintre cercetătorii români cu publicații de vârf, din mediul academic din străinătate, membri ai Comitetelor Științifice (CS) ale conferințelor ERMAS din 2014 și 2015, nu îndeplinește criteriile minimale CNATDCU pentru profesor, mai puțin de 20% dintre ei îndeplinind chiar criteriile minimale CNATDCU pentru conferențiar*, în condițiile în care peste 80% dintre acești membri CS satisfac standardele uzuale pentru “tenure” (de obicei, analog poziției de conferențiar) la universități de top în lume, de exemplu conform normei de publicații “Tinbergen Institute Research Fellow”, parte din ei fiind de altfel *profesori plini sau conferențieri chiar la universități de top 10 mondial*; b. *viceversa, niciuna dintre persoanele devenite profesor plin între 2013-2015, în domeniul economicelor, în cele 4 mari universități de profil din România (Consortiul Universitaria), nu îndeplinește criteriile minime de “tenure” în orice universitate/instituție răsărită din afara României*. Universul autohton al cercetării economice este paralel nu doar excelenței, ci chiar decenței. Conform unor *standarde internaționale uzuale, setul prezentatorilor cu afiliere externă și lucrări contribuie la conferințele ERMAS—70% din ei fiind încă lectori/postdoctoranzi/doctoranzi—are calitatea producției științifice mult peste cei recent ajunși profesori plini în România, producând în medie de 10 până la 20 de ori mai multe publicații în reviste științifice din seturile folosite frecvent în evaluarea și ierarhizarea cercetării economice pe plan internațional* (precum cele din listele CNRS France, Tilburg University, sau Tinbergen Institute). De fapt, *peste 99% din producția de cercetare a acestor profesori autohtoni este irelevantă conform standardelor Tilburg sau Tinbergen și aproape 25% e publicată în reviste la un moment dat clasate din ISI de Thomson Reuters Web of Science*. Situația dezastruoasă a universităților și institutelor de cercetare românești, în orice clasament internațional în baza producției de cercetare din domeniul Științe Economice, este o consecință firească a sistemului de evaluare folosit, confirmând actualitatea și generalitatea cunoscutului proverb “după cum îți așterni, așa dormi”.

¹ Universitatea din Stockholm, Institutul Suedez pentru Științe Sociale; sbuhai@gmail.com

² Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Economie și Gestiune a Afacerilor; cristian.litan@econ.ubbcluj.ro

³ Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Economie și Gestiune a Afacerilor; gheorghe.silaghi@econ.ubbcluj.ro

Introducere

Cu aproximativ 10 ani în urmă—mai ales sub insistența și lobby-ul unei minorități nereșemnate a cercetătorilor din interiorul țării, precum și a unor cercetători români vocali din diaspora— a început și în România să se disemineze, și încet-încet să se interiorizeze, atât la nivel academic cât și de administrare/ politică a științei, că evaluarea cercetării științifice în baza unor *criterii cât mai clare și obiective*, conform unor indicatori internaționali care aproximează calitatea unor producții științifice precum publicațiile în revistele de specialitate, este *sine qua non* pentru ieșirea din criza profundă a cercetării, pentru dezvoltarea ei armonioasă, pentru “reconectarea cercetării românești la curentul științific principal”, vezi Asociația Ad Astra (2005). Asigurarea obiectivității și clarității acestor evaluări științifice, în spiritul buneia practici din alte țări, a fost de la bun început și unanim descrisă/ invocată ca *măsură esențială* pentru progres în situația cercetării științifice românești, cu prioritate egală cu rezolvarea subfinanțării cercetării și respectiv cu ameliorarea bazelor tehnico-materiale ale universităților/ instituțiilor de cercetare, atât de către cercetătorii din România cât și de către cercetătorii români din diaspora, pentru cei din urmă fiind implicit sau explicit indicată drept precondiție pentru eventuala întoarcere în țară, vezi, e.g., Buhai (2004), Florian (2004), Szedlacsek (2004), sau Pătrașca (2005). Până și întrebările (fără răspuns) privind politica științei, cercetării și educației adresate direct candidaților prezidențiali români în 2004 și peste un deceniu, în 2014, au inclus explicit evaluarea producției științifice în baza criteriilor obiective date de indicatori științifici internaționali, vezi, e.g., Buhai (2014).

Din păcate, cu tot entuziasmul lobby-iștilor, speranța în capacitatea de reformă a sistemului, și chiar acel epsilon de succes inițial, interpretările și implementările naive sau voit eronate ale acestei cerințe privind criteriile de evaluare a cercetării nu au întârziat să apară, având drept consecințe vizibile de la includerea în baza de evaluare a unor reviste românești pretins-științifice, vezi, e.g., David (2006) sau Florian și Florian (2006), la *gaming* al sistemului în uz, de exemplu prin indexarea unor reviste locale românești în sistemul ISI și încercarea succesivă de a le mări Factorul de Impact prin diferite metode, inclusiv prin colaborări în acest sens cu alte reviste balcanice de același calibru, vezi, de exemplu pentru științele sociale/ economie, Teodorescu și Andrei (2014) sau Herțeliu (2015). Aceste situații au toate un factor comun: criteriile de evaluare științifică actuale ale CNATDCU, dar în diferite măsuri și cele din diverse regimuri anterioare, sunt voit șlefuite după metoda “original românească”, în particular folosind o ierarhizare în baza Factorului de Impact ISI crud, plus împărțire arbitrară/ haotică în categorii valorice, având puțin în comun cu criteriile folosite uzual în mediul de cercetare internațional, precum, de exemplu, cele pe baza AIS, vezi, e.g., Abbring et al (2014) pentru o ilustrare elocventă a scopului și superiorității AIS între posibilele alternative de indicatori ai calității publicațiilor științifice. Florian (2006) arată discrepanța între calitatea rezultatelor științifice conform standardelor internaționale și recunoașterea lor conform criteriilor de evaluare de atunci, în general pentru cercetarea românească. Litan (2015), cel mai citit și comentat eseu de pe Blogul EconAcademia- Blog al Economisților Români din Mediul Academic, discută câteva dintre consecințele negativ-surprinzătoare ale folosirii criteriilor CNATDCU actuale în evaluarea cercetării românești, în Științele Economice. Cu toate schimbările din ultimul deceniu în materie de criterii folosite în evaluarea cercetării științifice din România, situația generală a cercetării românești nu a progresat vizibil, iar cea din Științele Economice a fost și a rămas *dezastruoasă*, vezi Florian (2006), Corlan et al (2014) sau Bența și Buhai (2015).

În lucrarea de față prezentăm o analiză empirică inedită în care demonstrăm fără echivoc absurdul *criteriilor naționale actuale de evaluare a cercetării*, implicând și justificând situația dramatică a cercetării în cazul Științelor Economice din România. Comparăm în acest scop producția de cercetare științifică a trei eșantioane de cercetători români: membrii cu afiliere externă ai Comitetului Științific (CS) de la edițiile 2014 și 2015 ale Conferinței Economiștilor Români din Mediul Academic din Străinătate (ERMAS), vezi Buhai et al (2013), membrii cu afiliere externă cu lucrări contribuie la edițiile ERMAS (Contributors), și respectiv întregul set de persoane candidați la poziția de profesor în perioada 2013-2015, în domeniul Științelor Economice, în cele patru universități principale de profil (Consortiul Universitaria) din România. Utilizăm criteriile minime CNATDCU de calificare pentru profesori și respectiv conferențieri, precum și câteva seturi de standarde internaționale folosite în mod frecvent în evaluarea și ierarhizarea producției de cercetare economică la nivel mondial, precum, între altele, prezența pe listele de publicații CNRS France, Tilburg University și Tinbergen Institute, sau satisfacerea normei de publicații pentru “Tinbergen Institute Research Fellow”, și arătăm că *universul cercetării în științele economice din România este efectiv paralel oricărui univers de cercetare la nivel global în științele economice, fie el caracterizat de excelență, fie el măcar bazat pe decență*. Criteriile de evaluare românești *descurajează și demotivează* orice activitate de performanță, orice încercare de a atinge excelența, încurajând o producție de cercetare “științifică” irelevantă pe plan internațional. Victimele acestui sistem care pervertește/ anulează valoarea sunt atât cercetătorii economiști din România înșiși, cât și, prin implicație, studenții economiști, și societatea românească în ansamblul ei. Rezultatele analizei noastre strânse sub forma a 3 tabele, împreună cu detaliile de construcție ale eșantioanelor și definițiile criteriilor folosite, se pot consulta în Appendix. Secțiunea următoare expune în detaliu concluziile analizei comparative. Discutarea explicită a unor soluții pentru remedierea/ ameliorarea acestei situații tragice din cercetarea economică românească este dincolo de scopul acestui scurt raport, dar indicăm că soluții parțiale au fost sugerate în, e.g., Bența și Buhai (2015) sau Buhai (2015).

Analiza comparativă a producției de cercetare pe trei eșantioane de economiști români

În Tabelul 1 din Appendix surprindem modul în care cele 3 eșantioane de cercetători îndeplinesc criteriile naționale pentru pozițiile de profesor / conferențiar universitar în România, respectiv calitatea producției științifice raportată la următoarele repere: clasamentul revistelor furnizat de către Thomson Reuters în JCR 2015, clasificarea revistelor conform CNRS Franța, criteriul Institutului Tinbergen pentru poziția de Research Fellow, și lista mare a revistelor utilizată de către Universitatea Tilburg pentru ierarhizarea internațională a universităților în domeniul economicilor. Constatăm faptul că, în timp ce 99% dintre candidații români la poziția de profesor universitar îndeplinesc criteriile CNATDCU pentru poziția de profesor universitar în România, nicio persoană din comitetele științifice ale conferințelor ERMAS 2014 și 2015⁴ și doar o singură persoană dintre contributorii la conferințele ERMAS 2014 și 2015 îndeplinesc criteriile în discuție. Dintre toți colegii români din străinătate prezenți la ERMAS, doar 6 persoane satisfac de fapt criteriile CNATDCU

---

⁴ Persoanele din Comitetele Științifice (CS) ale ERMAS sunt cercetători români cu record dovedit și/ sau potențial clar de publicații științifice de absolut top, a se vedea Buhai et al (2013) pentru metoda de selectare în CS, în marea lor majoritate validați de și afiliați cu universități și instituții din top 100 mondial, în baza oricărei ierarhii internaționale pe domeniul științelor economice. Între acești membrii CS se află inclusiv *profesori sau conferențieri la universități din top 10 (!) al clasamentelor economice mondiale*, precum University of California Berkeley, MIT, New York University, Columbia University, etc.; probabil universitățile românești știu mult mai bine decât aceste universități cât valorează producția de cercetare a oamenilor respectivi, respingându-i pe toți prin faimoasele criterii minimale CNATDCU.

pentru poziția de conferențiar universitar în România! Datele sugerează cel puțin două motive pentru această concluzie:

- criteriile CNATDCU solicită candidaților să scrie minim 3 cărți, diferite de manualele didactice. Cei 67 de candidați din România raportează în fișele de verificare a standardelor minimale nu mai puțin de 600 de cărți, adică o medie de aproape 9 cărți scrise/candidat. Prin comparație, toți membrii comitetului științific și contributorii de la ERMAS 2014 și 2015 raportează în CV-urile lor doar 14 cărți, o singură persoană având peste 3 cărți⁵, aceasta fiind și cea care îndeplinește criteriile minime din România pentru profesor. Pentru poziția de conferențiar universitar este necesară o singură carte scrisă. Doar 8 dintre colegii din străinătate îndeplinesc acest criteriu, nicăieri în afara României necerându-se îndeplinirea unui astfel de criteriu.

- criteriile CNATDCU solicită candidaților minim 15 articole în reviste de specialitate indexate ISI sau BDI. Candidații din România raportează un număr total de 407 articole ISI și 1476 articole BDI, deci în total o medie de 28 articole/persoană. În comparație, membrii comitetului științific ERMAS raportează o medie de doar 8 articole (ISI + BDI)/persoană, iar contributorii de la ERMAS o medie de 6,4 articole (ISI + BDI)/persoană. Deci colegii din străinătate sunt foarte departe de producția științifică de 15 articole solicitată de autoritățile din România, chiar membrii CS ERMAS fiind în medie calificați, din start, cel mult pentru poziția de conferențiar universitar, unde se solicită un minim de 8 articole.

În Tabelul 1 strident apare numărul mare de articole publicate în reviste BDI de către candidații români (1476 articole), în comparație cu doar 8 astfel de articole publicate de către membrii CS ERMAS. Practic, aceasta este o consecință a criteriilor CNATDCU care solicită un număr mare de articole scrise. Aceste reviste BDI nici măcar nu există pentru lumea științifică relevantă—nu le citește nimeni, dovadă fiind faptul că membrii celorlalte 2 eșantioane au publicat un număr foarte mic de publicații în reviste din afara listelor relevante, recunoscute, internațional. „Calitatea, și nu cantitatea, contează” este primul lucru pe care îl învață oricare cercetător economist începător din mediul academic/ de cercetare internațional.

Partea a 2-a a Tabelului 1 prezintă distribuția calitativă a articolelor raportate de membrii celor 3 eșantioane relativ la reperele luate spre analiză. În primul rând, remarcăm faptul că din cele 407 articole ISI raportate de către candidații din România, doar 233 de articole (adică 57%) sunt scrise în reviste de specialitate economică. Restul de 174 de articole sunt scrise în reviste din diverse domenii, precum domeniul metalurgie⁶, agricultură, administrație publică, textile, chimie, știința mediului etc. În comparație, 88% respectiv 97% dintre articolele scrise de membrii comitetului științific ERMAS respectiv contributorii la această conferință sunt scrise în reviste din domeniul economic. Dacă ar fi să interpretăm în spiritul legii cerința CNATDCU ca articolele raportate de candidați să fie scrise în reviste de specialitate economică, doar 37 de candidați din cei 67 ar mai îndeplini criteriul de minim 4 articole ISI. Analizând în detaliu calitatea celor 233 articole ISI din domeniul economic raportate de candidații din România, constatăm că doar 140 dintre ele pot fi regăsite în JCR 2015, restul de 93 de articole fiind scrise în reviste care între timp au fost clasate de către Thomson Reuters, deci și-au pierdut temporar sau permanent Factorul de Impact ca urmare a unui comportament ne-academic dovedit. Din cele 140 de articole, 118 sunt regăsite în quartila a 4-a (cea mai slabă) a clasamentului revistelor ISI după *Article Influence Score (AIS)*, vezi, e.g., Abbring et al

⁵ Acest lucru se întâmplă datorită specificului poziției pe care această persoană o ocupă.

⁶ Ca și fapt divers, chiar și după ce impostura academică a revistei Metalurgia Internațional a fost devalată în presă, vezi, e.g., Pantazi (2013), și revista a fost eliminată din ISI JCR în 2013, CNATDCU și una din cele 4 mari universități din România continuă să aprobe dosare de profesor universitar bazate pe articole scrise în această revistă.

(2014). Intre aceste 93+118 articole, marea majoritate sunt publicate în reviste economice românești cu AIS infim, deci cu vizibilitate extrem de redusă sau chiar 0 în mediul academic vestic. Se demonstrează astfel că singura rațiune de existență a acestor reviste este să reprezinte un mediu de publicare pentru autorii din România (dar nu numai) care doresc să promoveze pe poziții universitare superioare, fără a fi capabile să transmită contribuții științifice relevante global. Dacă dintre cei 37 de candidați din România care au minim 4 articole ISI in domeniul economic îi eliminăm pe cei care au scris în reviste declasate, mai rămân doar 16.

Cu tristețe, constatăm că doar 3 articole au fost publicate de către candidații din România în reviste din zona roșie, doar 9 articole în zona galbenă și 10 articole in quartila 3 a clasamentului JCR. În comparație, 61% dintre articolele ISI (adică 80 de articole) scrise de către membrii comitetului științific ERMAS sunt scrise în reviste de top din zona roșie, și doar 1% dintre articolele scrise de aceștia sunt scrise în reviste din quartila a 4-a. 63% dintre articolele (adică 89 de articole) scrise de către contributorii la conferința ERMAS sunt scrise in reviste din zona roșie și galbenă și doar 10% dintre articolele acestor autori sunt scrise în reviste din quartila a 4-a. Niciunul dintre membrii comitetului științific și contributorii conferinței ERMAS nu au scris vreodată un articol într-o revistă care ulterior să fi fost declasată de către Thomson Reuters.

Referitor la reperul CNRS Franța, situația este similară cu reperul ISI JCR 2015. Candidații din România au reușit să publice doar 33 de articole în reviste listate către CNRS, din care doar 4 în prima categorie CNRS. Menționăm că CNRS nu listează nicio revistă publicată în România. 81% dintre articolele (82 articole) scrise de membrii CS ERMAS sunt scrise în reviste din prima categorie a clasificării CNRS, iar 66% dintre articolele (108 articole) scrise de contributorii la conferința ERMAS sunt în primele 2 categorii ale clasificării CNRS.

În cazul în care considerăm reperul—mai lejer—de prezență în lista CNRS Franța ca necesar pentru o minimă vizibilitate internațională, constatăm că doar 9 din cei 16 de candidați din România care au minim 4 articole ISI in reviste de specialitate economică nedeclassate au publicat cel puțin un articol într-o revistă listata de CNRS în oricare zonă valorică, deci fiind vizibili. În comparație, aceste criterii cumulative sunt îndeplinite de toate cele 29 de persoane din CS și Contributors ERMAS care îndeplinesc criteriul CNATDCU de minim 4 reviste ISI de specialitate economică.

Institutul Tinbergen (TI) preia articolele ISI din domeniul E&B și le atribuie o pondere egală cu media lor AIS din ultimii 5 ani. Câteva reviste ISI românești se regăsesc în această listă, dar pentru toate TI atribuie ponderea 0. Pentru a deveni „Research Fellow TI”, candidaților li se solicită un dosar de maxim 5 articole, publicate ISI, cu medie de AIS>1 pe articol (deci pot fi și articole cotate mai slab, dacă în setul de maxim 5 sunt și articole cu AIS foarte mare, e.g., de reviste „top 5”), din ultimii 5 ani de activitate, vezi explicațiile din Appendix. Constatăm că 14 membri CS ERMAS se califică fără probleme pentru poziția de Research Fellow TI. Dintre „Contributors” la ERMAS, 4 se califică⁷, în timp ce niciunul dintre candidații pentru profesor din România nu se califică. Mai mult, candidații din România sunt foarte departe de scorul necesar pentru a deveni Research Fellow TI, cel mai bun scor al oricui din acest ultim eșantion fiind de 1.7, față de minimul de 5 cât este necesar pentru această poziție. Cumulat, cei 67 de candidați români reușesc să adune doar 9.95 puncte TI, care nu pot justifica nici măcar 2 norme de „Research Fellow TI”; aceasta normă e minimul necesar pentru a primi „tenure” (analog poziției de conferențiar) la universitățile olandeze din cadrul TI!

⁷ Aceasta se datorează și faptului că 70% din membrii contributori („Contributors” în Tabelele din Appendix) sunt de fapt doar lectori, postdoctoranzi și chiar doctoranzi, vezi Tabelul 3. Criteriul Research Fellow Tinbergen Institute este informal folosit ca un minim pentru a acorda „tenure” în universitățile olandeze care alcătuiesc Tinbergen Institute, situația fiind în mare aceeași pentru criterii minime de „tenure” la universități de top 100, mai ales la cele europene.

Reperul listei Universității Tilburg apare și mai drastic. Această listă conține un număr de 70 de reviste selectate din setul revistelor din domeniul economic; de remarcat că aceasta este lista inițială, largă, Tilburg *default*, din ea doar un subset format din cele mai bune 35 de reviste fiind de fapt folosit pentru alcătuirea celebrei ierarhii Tilburg a departamentelor de economie ale lumii, vezi și explicațiile din Appendix. Membrii comitetului științific ERMAS raportează un număr de 88 articole în reviste din această listă, deci o medie de 5.2 articole/persoană. Contribuitorii la conferința ERMAS raportează un număr de 34 de articole deci o medie 1 articol/persoană. În comparație, toți cei 67 de candidați la titlul de profesor universitar în România au reușit să scrie, în toată cariera lor, doar un singur articol în aceste reviste din lista Tilburg largă! Chiar și eșantionul de „Contributors”, alcătuit în majoritate din oameni mai tineri și din punct de vedere al vârstei și al carierei academice decât celelalte două categorii, produce astfel, în medie, de 10 până la 20 de ori mai multe publicații în reviste științifice din seturile folosite uzual în evaluarea și ierarhizarea cercetării economice pe plan internațional, precum cele din listele CNRS France, Tilburg University, sau Tinbergen Institute, decât oricare dintre membrii eșantionului de candidați la profesor plin din România!

Tabelele 2 și 3 detaliază calitatea producției științifice raportate de românii din străinătate în funcție de poziția pe care aceștia o ocupă. În principiu, toți membrii comitetului științific ERMAS (Tabelul 2) ocupă poziții la cele mai titrate universități sau institutii de cercetare din lume, iar mulți dintre ei au reușit să obțină deja „tenure” pe pozițiile ocupate. Contribuitorii la conferința ERMAS sunt în marea lor majoritate (70%) pe o poziție echivalentă unui lector universitar (dar sunt, de exemplu, inclusiv 4 doctoranzi în acest eșantion) și lucrează pentru a realiza publicații de top care să le aducă o poziție superioară sau o plasare la o universitate mai bună. La membrii comitetului științific ERMAS constatăm o concentrare a articolelor publicate în reviste din zona roșie a JCR și nivelul 1 în clasificarea CNRS. La contribuitorii conferinței, un eșantion în medie mai tânăr și mai eterogen din punct de vedere al carierei academice, constatăm o concentrare a articolelor publicate în reviste din zona galbenă a JCR și pe nivelul 2 din clasificarea CNRS, ceea ce este totuși mult peste recordul și potențialul de cercetare dovedit al eșantionului de profesori economiști autohtoni.

Practic, una dintre concluziile noastre este că universitățile de top mondial, dar și orice universitate sau instituție cu profil de cercetare/ politici economice care se respectă și dorește să facă parte din circuitul internațional principal al cercetării, apreciază exclusiv calitatea, reflectată în, spre exemplu, publicații din reviste din zona roșie a JCR, sau nivelul 1 în clasificarea CNRS, sau reviste din listele Tinbergen sau Tilburg. Cantitatea crudă, maculatura pură—necondiționată de, neponderată adecvat prin indicatori de calitate certificați, folosiți internațional în mod uzual—nu este promovată decât acasă, în România.

În loc de concluzii

Dacă suntem de acord că activitatea de cercetare științifică este o întreprindere internațională, este momentul să ne ridicăm privirea și să privim dincolo de granițele României, să ne inspirăm din locurile unde știința—și politica științei—excelează. Cercetarea științifică românească așteaptă de mult o politică a cercetării adecvată standardelor internaționale. Precum colegii lor din străinătate, cercetătorii din România, din Științele Economice și din oricare alte discipline, merită un cadru care să îi motiveze prioritar către performanță, către excelență în cercetare, definite și evaluate în context global. Ar fi timpul să lăsăm la o parte activitatea de cercetare “original românească” și să (re)dăm românilor „curajul, capacitatea și voința de a intra în jocul planetar al valorilor”—completând astfel cercul și revenind la punctul de start al eseului.

Referințe

- Abbring, J., Bronnenberg, B, Gautier, P si van Ours, J. (2014), "Dutch Economists Top 40", De Economist, 162, p. 107-14
- Asociația Ad Astra (2005), "Evaluarea cercetării științifice", Ad Astra, Vol. 4, disponibil online la http://www.ad-astra.ro/journal/7/ad_astra.pdf
- Benta, M. si Buhai, I.S. (2015), "Economist din diaspora: Cercetarea de top este posibilă în România", *live talk show de 50 de minute pe Digi24 Cluj-Napoca*, în cadrul rubricii "Vocile Clujului", cu moderator Marius Bența și invitat Sebastian Buhai, accesibil prin <http://blog.sebastianbuhai.com/2015/08/spre-excelenta-in-cercetarea-si-invatamantul-post-universitar-in-stiintele-economice-din-romania/> (link [direct la videoclip](#))
- Buhai, I.S. (2004), "Condiția cercetătorului: Între realitatea de acasă și idealul din afară", Ad Astra, Vol. 3 (2), disponibil online la http://www.ad-astra.ro/journal/6/buhai_conditia_cercetatorului.pdf (versiune [incluzand si rezumat](#))
- Buhai, I. S., Copaciu, M., Ilut, C. si Litan, C. (2013), "Conferința Științifică Anuală a Economiștilor Români din Mediul Academic din Străinătate. ERMAS 2014", documentul de inițiere a seriei de conferințe ERMAS, accesibil prin site-ul primei ediții, <http://www.econacademia.net/ermas2014.html> (link [direct la PDF](#))
- Buhai, I.S. (2014), "După un deceniu aceleași întrebări: 1+10 întrebări despre viziunea candidaților prezidențiali din 2014 (turul II) privind cercetarea, știința și tehnologia în România", eseu publicat pe blogul personal, disponibil la <http://blog.sebastianbuhai.com/2014/11/dupa-un-deceniu-aceleasi-intrebari-110-intrebari-despre-viziunea-candidatilor-prezidentiali-din-2014-turul-ii-privind-cercetarea-stiinta-si-tehnologia-romania/> (versiunea [adaptata de Remus Florescu pentru Adevarul](#), din 12 noiembrie 2014)
- Buhai, I.S. (2015), "Institutul Român pentru Economie și Finanțe. Sau despre ce poate face Banca Națională pentru excelența în științele economice din România", eseu publicat pe Blog EconAcademia (Blog al Economiștilor Români din Mediul Academic), disponibil online la <http://blog.econacademia.net/2015/06/institutul-roman-pentru-economie-si-finante-sau-despre-ce-poate-face-banca-nationala-pentru-excelenta-in-stiintele-economice-din-romania/> (versiunea [adaptata de Remus Florescu pentru Adevarul](#), din 17 iunie 2015)
- Corlan, A., David, D., Frangopol, P. si Trache, L. (2014), "Grupul de Analiza, Atitudine, și Actiune în Politica Științei din România (Think Tank - G3A). Raport 2014", Revista de Politica Științei și Scientometrie, Vol.3 (4), disponibil online la <http://rps.inoe.ro/articles/182/file>
- David, D. (2006), "Procedurile de promovare academică din România și rolul cercetării în cadrul acestui proces", Ad Astra, Vol. 5(1), disponibil online la http://www.ad-astra.ro/journal/8/david_promovarea.pdf
- Florian, R. (2004), "Migrația cercetătorilor români. Situația actuală, cauze, soluții", Ad Astra, Vol.3(2), disponibil online la http://www.ad-astra.ro/journal/6/florian_migratia.pdf
- Florian, R. (2006), "Oamenii de știință din România și recunoașterea rezultatelor lor", Ad Astra, Vol. 5(1), disponibil online la http://www.ad-astra.ro/journal/8/florian_oamenii_de_stiinta.pdf
- Florian, R. si Florian, N. (2006), "Majoritatea revistelor științifice românești nu servesc știința", Ad Astra, Vol. 5 (2), disponibil online la http://www.ad-astra.ro/journal/9/florian_reviste_locale.pdf
- Herțeliu, C. (2015), "Despre mecanisme ale citărilor în zona științelor socio-economice în țări sud-est europene", eseu publicat pe Blog EconAcademia, disponibil online la <http://blog.econacademia.net/2015/09/despre-mecanisme-ale-citarilor-zona-stiintelor-socio-economice-tari-sud-est-europene/>
- Litan, C. (2015), "Incentives", eseu publicat pe Blog EconAcademia (Blog al Economiștilor Români din Mediul Academic), disponibil online la <http://blog.econacademia.net/2015/03/incentives/>
- Pantazi, R. (2013), "Doi profesori sârbi au publicat deliberat în revista științifică românească Metalurgia Internațional o lucrare de cercetare falsă în care au citat inclusiv reviste pentru copii – presa sârbă", Hotnews, 18-09-2013, disponibil online la <http://www.hotnews.ro/stiri-esential-15602458-doi-profesori-sarbi-publicat-deliberat-revista-stiintifica-romaneasca-metalurgia-international-lucrare-cercetare-falsa-care-citat-personaje-precum-goofy-presa-sarba.htm>
- Pătrașca, M. (2005), "Cariera internațională a cercetătorilor români", Ad Astra, Vol. 4, disponibil online la <http://www.ad-astra.ro/journal/7/patrasca.pdf>
- Szedlacsek, S. (2004), "Zece căi de a atrage cercetătorii români spre România", Ad Astra, Vol 3(2), disponibil online la <http://www.ad-astra.ro/journal/6/szedlacsek.pdf>
- Teodorescu, D. si Andrei, T. (2014), "An examination of 'citation circles' for social sciences journals in Eastern European countries." Scientometrics 99, no. 2 , p. 209-31

Appendix: Tabele și definiții

Tabel 1: Situația comparativă a îndeplinirii criteriilor CNATDCU și a calității publicațiilor conform unor standarde internaționale, pentru membrii CS ERMAS 2014 & 2015 cu afiliere externă, "Contributors" ERMAS 2014 & 2015 cu afiliere externă, respectiv Candiđații la profesor universitar, în domenii economice, Universitaria/ RO, 2013-2015.

	Comitet Științific (CS) ERMAS 2014 & 2015 (17 persoane – 100%)	Contributors ERMAS 2014 & 2015 (33 persoane – 100%)	Candiđați la prof. univ., domenii economice, Universitaria/ RO, '13-'15 (67 persoane – 100%)
Persoane îndeplinind criteriile CNATDCU de profesor universitar în România ^a	0 persoane	1 persoana (3%)	66 persoane (99%)
Persoane îndeplinind criteriile CNATDCU de conferențiar universitar în România ^a	3 persoane (18%)	3 persoane (9%)	67 persoane (100%)
Persoane cu minim 4 articole în reviste ISI cu factor de impact pozitiv (doar în domeniul E&B) ^b	14 persoane (82%)	15 persoane (45%)	37 persoane (55%)
Persoane cu minim 4 articole în reviste ISI cu factor de impact pozitiv doar în domeniul E&B și care nu au fost declassate ^h , și cel puțin un articol în reviste CNRS France ^e	14 persoane (82%)	15 persoane (45%)	9 persoane (13%)
Îndeplinirea criteriului de publicații al „Research Fellow Tinbergen Institute” ^c	14 persoane (82%)	4 persoane (12%)	0 persoane
Articole în reviste ISI (100%)	130 articole medie: 7,6 art/prs	139 articole medie: 4,2 art/prs	407 articole medie: 6 art/prs
- din care în domeniul E&B (%)	114 (88%)	135 (97%)	233 (57%)
La rândul lor, din care (conform Thomson Reuters Web of Science JCR 2015):			
-zona roșie ^d	80 (61%)	31 (22%)	3 (1%)
-zona galbenă ^d	19 (15%)	58 (41%)	9 (2%)
-quartila a treia ISI AIS	14 (11%)	33 (24%)	10 (2%)
-quartila a patra ISI AIS	1 (1%)	13 (10%)	118 (29%)
-declassate la un moment dat în istoricul lor de către Thomson Reuters Web of Science ^h	0	0	93 (23%)
Articole în reviste CNRS France (100%)	101 articole medie: 6 art/prs	163 articole medie: 5 art/prs	33 articole medie: 0,5 art/prs
-CNRS Nivel 1 ^e	82 (81%)	44 (27%)	4 (12%)
-CNRS Nivel 2 ^e	13 (13%)	64 (39%)	10 (30%)
-CNRS Nivel 3 ^e	6 (6%)	40 (25%)	13 (40%)
-CNRS Nivel 4 ^e	0	15 (9%)	6 (18%)
Articole în reviste din lista Tilburg ^f	88 articole medie: 5,2 art/prs	34 articole medie: 1 art/prs	1 articol medie: 0,015 art/pers
Articole în reviste BDI (fără ISI)	8 articole medie: 0,5 art/prs	71 articole medie: 2,2 art/prs	1476 articole medie: 22 art/prs
Articole în editori prestigioși ^g	122 articole medie: 7,2 art/prs	149 articole medie: 4,5 art/prs	103 articole medie: 1,5 art/prs

Tabel 2: Situația îndeplinirii criteriilor minime CNATDCU din România și calitatea publicațiilor conform unor standarde internaționale, pentru membrii **CS ERMAS 2014 & 2015 cu afiliere externă**, cu distribuția pe grade academice (universitare, respectiv analoge celor universitare în cazul instituțiilor de cercetare/politici economice).

	Profesor sau funcție analogă în institut de cercetare/politici economice	Conferențiar sau funcție analogă în institut de cercetare/ politici economice	Lector sau funcție analogă în institut de cercetare/ politici economice	Total
Distribuția membrilor CS (ERMAS 2014&2015) pe grade academice	2 (12%)	8 (47%)	7 (41%)	17 (100%)
Din care îndeplinesc criteriile CNATDCU de profesor universitar în România ^a	0	0	0	0 (persoane)
Din care îndeplinesc criteriile CNATDCU de conferențiar universitar România ^a	1	2	0	3 (persoane)
Îndeplinirea criteriului minim pentru poziția de profesor în România de 4 articole ISI cu factor de impact pozitiv ^b	2	8	4	14 (persoane)
Îndeplinirea criteriului de publicatii al „Research Fellow Tinbergen Institute” ^c	2	6	6	14 (persoane)
Articole în reviste ISI (100%)	25	79	26	130 (articole)
- din care în domeniul E&B și care apar în JCR 2015, indiferent de momentul publicării (%) . La rândul lor, din care:	25 (100%)	66 (84%)	23 (89%)	114 (88%)
- zona roșie ^d	21 (84%)	45 (56%)	14 (54%)	80 (61%)
- zona galbenă ^d	4 (16%)	9 (12%)	6 (23%)	19 (15%)
- quartila a treia ISI AIS	0	11 (15%)	3 (12%)	14 (11%)
- quartila a patra ISI AIS	0	1 (1%)	0	1 (1%)
- declasate la un moment dat în istoricul lor de către Thomson Reuters Web of Science	0	0	0	0
Articole în reviste CNRS France (100%)	23	55	23	101 (articole)
- CNRS Nivel 1 ^e	22 (96%)	41 (75%)	19 (82%)	82 (81%)
- CNRS Nivel 2 ^e	1 (4%)	10 (18%)	2 (9%)	13 (13%)
- CNRS Nivel 3 ^e	0	4 (7%)	2 (9%)	6 (6%)
- CNRS Nivel 4 ^e	0	0	0	0
Articole în reviste din lista Tilburg ^f	22	45	21	88 (articole)
Articole în reviste BDI (fără ISI)	4	2	2	8 (articole)
Articole în editori prestigioși ^g	28	69	25	122 (articole)

Tabel 3: Situația îndeplinirii criteriilor minime CNATDCU din Romania și calitatea publicațiilor conform unor standarde internaționale, pentru “Contributors” ERMAS 2014 & 2015 cu afiliere externă, cu distribuția pe grade academice (universitare, respectiv analoge celor universitare în cazul instituțiilor de cercetare/politici economice).

	Profesor sau funcție analogă în institut de cercetare/politici economice	Conferențiar sau funcție analogă în institut de cercetare/politici economice	Lector sau funcție analogă în institut de cercetare/politici economice <i>Eșantionul include și doctoranzi!</i> ⁱ	Total
Distribuția membrilor CS (ERMAS 2014&2015) pe grade academice	2 (6%)	8 (24%)	23 (70%)	33 (100%)
Din care îndeplinesc criteriile CNATDCU de profesor universitar în România ^a	1	0	0	1 (persoane)
Din care îndeplinesc criteriile CNATDCU de conferențiar universitar în România ^a	1	1	1	3 (persoane)
Îndeplinirea criteriului minim pentru poziția de profesor în România de 4 articole ISI cu factor de impact pozitiv ^b	2	6	7	15 (persoane)
Îndeplinirea criteriului de publicatii Research Fellow Tinbergen Institute ^c	1	1	2	4 (persoane)
Articole în reviste ISI (100%)	32	41	66	139 (articole)
- din care în domeniul E&B și care apar în JCR 2015, indiferent de momentul publicării (%). La rândul lor, din care:	32 (100%)	37 (90%)	66 (100%)	135 (97%)
-zona roșie ^d	7 (22%)	10 (24%)	14 (21%)	31 (22%)
-zona galbenă ^d	11 (34%)	13 (32%)	34 (52%)	58 (41%)
-quartila a treia ISI AIS	9 (28%)	12 (29%)	12 (18%)	33 (24%)
-quartila a patra ISI AIS	5 (16%)	2 (5%)	6 (9%)	13 (10%)
-declassate la un moment dat în istoricul lor de către Thomson Reuters Web of Science	0	0	0	0
Articole în reviste CNRS France (100%)	42	56	65	163 (articole)
-CNRS Nivel 1 ^e	6 (14%)	13 (23%)	25 (38%)	44 (27%)
-CNRS Nivel 2 ^e	21 (50%)	20 (36%)	23 (35%)	64 (39%)
-CNRS Nivel 3 ^e	11 (26%)	17 (30%)	12 (19%)	40 (25%)
-CNRS Nivel 4 ^e	4 (10%)	6 (11%)	5 (8%)	15 (9%)
Articole în reviste din lista Tilburg ^f	5	9	20	34 (articole)
Articole în reviste BDI (fără ISI)	16	31	24	71 (articole)
Articole în editori prestigioși ^g	34	43	72	149 (articole)

Legendă:

AIS – Article Influence Score (Web of Science)

BDI – Baze de Date Internaționale recunoscute de CNATDCU (adică: ISI Web of Knowledge, Scopus, Ebsco, EconLit, Repec, Doaj, Cabells, Jstor, Science Direct, SpringerLink, ProQuest, DBLP, ACM, Infosci).

CNATDCU – Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare

CNRS (France) – Comite National de la Recherche Scientifique

CS – Comitet Științific

E&B – Economics & Business

ERMAS – Conferința Economistilor Români din Mediul Academic din Străinătate

JCR – Journal Citation Report (Web of Science)

TI – Tinbergen Institute

UEFISCDI – Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

Eșantioane:

- 1. CS ERMAS 2014&2015:** S-au considerat doar membrii CS ERMAS din ambele editii de până acum, 2014 și 2015, care au afiliere externă României. Lista lor poate fi consultată în permanență pe site-ul web EconAcademia, la <http://www.econacademia.net/ermas2014.html> și <http://www.econacademia.net/ermas2015.html>.
Volumul eșantionului utilizat este de 17 persoane. Sursele informațiilor despre publicațiile membrilor CS au fost: cel mai recent CV de pe pagina web personală /pagina web a instituției de care aparține și/ sau Thomson Reuters Web of Science și/ sau Google Scholar și/ sau ResearchID și/ sau Ideas și/ sau contactarea în persoană.
- 2. Contributors ERMAS 2014&2015:** S-au considerat doar prezentatorii de lucrări de la ERMAS 2014 & 2015, alții decât membrii CS și/ sau invited keynotes, care au afiliere externă României. Lista lor poate fi extrasă din programele detaliate ale conferințelor, aflate la <http://www.econacademia.net/ermas2014.html> (link [direct la programul în PDF](#)) respectiv <http://www.econacademia.net/ermas2015.html> (link [direct la programul în PDF](#)).
Volumul eșantionului utilizat este de 33 persoane (inițial 40 de persoane; pentru 7 persoane nu s-au găsit informații complete/ verificabile referitoare la publicații), din care, nota bene, 4 sunt încă doctoranzi.
Sursele informațiilor despre publicațiile Contributors ERMAS 2014&2015 au fost: cel mai recent CV de pe pagina web personală/ pagina web a instituției de care aparține și/ sau Thomson Reuters Web of Science și/ sau Google Scholar și/ sau ResearchID și/ sau Ideas și/ sau contactarea în persoană.
- 3. Candidați la poziția de prof.univ, domenii economice, Universitaria/RO, 2013-2015:** Candidați la posturile de profesor universitar scoase la concurs între februarie 2013 până în iulie 2015 (6 sesiuni de concursuri), din domeniile științelor economice în România, de la cele 4 universități din Consorțiul *Universitaria* (Academia de Studii Economice - ASE, Universitatea Babeș-Bolyai - UBB, Universitatea Alexandru Ioan Cuza - UAIC și Universitatea de Vest din Timișoara - UVT). Lista lor poate fi extrasă de la pagina web <http://jobs.edu.ro> prin interogare după domeniile de științe economice.
Volumul eșantionului utilizat este de 67 de candidați (cărora li s-au găsit informații verificabile, din 68 inițial). Din 67 de candidați, 65 au ajuns profesori universitari într-unul din domeniile științelor economice. 4 candidați au candidat pentru domeniul *Cibernetică, Statistică și Informatică Economică* aria *Informatică Economică*, aceștia nefiind considerați la clasificările din tabele după criteriile *Tinbergen Institute Research Fellow* și respectiv *Tilburg*; tot pentru acești 4 candidați, în locul clasificării *CNRS Franța* s-a considerat clasificarea revistelor realizată de

CNATDCU din Romania pentru domeniul Informatică disponibilă la adresa <http://informatica-universitaria.ro>, care are tot 4 clase țintă și este echivalentă clasificărilor internaționale acceptate în domeniul informatică, precum clasificarea revistelor furnizată de Australian Research Council.

Sursele informațiilor despre publicațiile candidaților la postul de profesor au fost: datele raportate de candidați în fișa de verificare a standardelor minimale CNATDCU disponibile pe <http://jobs.edu.ro>, precum și verificarea acestor articole pe ISI Web of Science sau site-urile publisherilor. Practic, pentru studiu s-au considerat doar publicațiile efective cu care acești candidați s-au prezentat la concursul pentru titlul de profesor universitar.

Note Tabele 1,2,3:

^a - comparând doar după nivelul minim cerut de cărți și articole

(pentru criteriile CNATDCU pe domeniul economice, accesați acest document, paginile 12-14: [http://ubbcluj.ro/ro/despre/info/files/legislatie/Ordinul MEN nr 4204 2013 Standarde minimale conferire titluri didactice si de cercetare.pdf](http://ubbcluj.ro/ro/despre/info/files/legislatie/Ordinul_MEN_nr_4204_2013_Standarde_minimale_conferire_titluri_didactice_si_de_cercetare.pdf))

^b - doar reviste din domeniul E&B (conform clasificării ISI-Web of Science)

^c - punctaje calculate exact, conform metodologiei prezentate de TI la pagina web <http://www.tinbergen.nl/wp-content/uploads/2012/10/Fellowship-Requirements-and-Charter-2012-2016.pdf> și pe baza listei de reviste științifice TI pentru domeniul E&B <http://www.tinbergen.nl/wp-content/uploads/2012/10/TI-Journal-List.pdf>. Se consideră deci scorul AIS și numărul de co-autori pentru orice articol. Satisfacerea criteriului "Research Fellow TI" este în prezent *un minim necesar* pentru "tenure", deci pentru conferențiar, în domeniul științelor economice, la cele trei universități olandeze care alcătuiesc TI (University of Amsterdam, VU University Amsterdam, și Erasmus University Rotterdam).

^d - conform premierii rezultatelor de către UEFISCDI

(pentru clasificarea în zonă roșie și galbenă folosită de UEFISCDI vezi pagina web [http://uefiscdi.gov.ro/articole/4179/Pachet-de-informatii Premierea-rezultatelor-cercetarii-articole 2015.html](http://uefiscdi.gov.ro/articole/4179/Pachet-de-informatii_Premierea-rezultatelor-cercetarii-articole_2015.html))

^e - lista revistelor CNRS din domeniul E&B aranjate pe subdomenii și pe categoriile 1, 2, 3 și 4 o puteți consulta la pagina web https://www.gate.cnrs.fr/IMG/pdf/categorisation37_juil_2015-4.pdf

^f - folosim *lista celor 70 de reviste din domeniul E&B incluse de Universitatea din Tilburg în setul larg al revistelor științifice considerate relevante*, care poate fi consultată la <https://econtop.uvt.nl/journals.php>; un subset mult mai strict, format din doar jumătate (35) din aceste reviste, este cel utilizat în construirea topului Tilburg al facultatilor de economie ale lumii (ultima sa actualizare, cu lista primelor 100 clasate: <https://econtop.uvt.nl/rankinglist.php>).

^g - "editori prestigioși" se referă aici la lista votată de senatul UBB pentru criteriile minime pe științe economice interne din Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (adică: Elsevier, Springer, Wiley-Blackwell, Oxford Journals, Cambridge Journals, Routledge, Taylor&Francis, Sage, Emerald, Inderscience, Palgrave Macmillan). A se consulta pagina web [http://senat.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2015/10/Hotarare-30.281 Criterii-minimale-pentru-ocuparea-posturilor-didactice-si-de-cercetare FSEGA.pdf](http://senat.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2015/10/Hotarare-30.281_Criterii-minimale-pentru-ocuparea-posturilor-didactice-si-de-cercetare_FSEGA.pdf)

^h - anual, Thomson Reuters elimină reviste din JCR în special pentru motive legate de manipularea citărilor, având ca efect raportarea de către aceste reviste a unor indicatori scientometrici (factor de impact) crescuți în mod artificial. În analiza noastră am surprins următoarele reviste declassate la un moment dat de către ISI Thomson Reuters, identificate în lista de publicații a candidaților din România la titlul de profesor universitar: Amfiteatru Economic, Emerging Markets Finance and Trade, Actual Problems in Economics și African Journal of Business Management.

ⁱ - eșantionul de "Contributors" include și 4 *doctoranzi romani cu afiliere externă* care au prezentat lucrări la ERMAS 2014 & 2015; în Tabelul 3 ei sunt plasați în coloana a 3-a, deci cu lectorii și alții cu funcții analoge lectorilor.